

Tokaji Kutatóintézet Nonprofit Kft
3915 Tarcál,
Könyves Kálmán út 54.

Telefon: +36-47-380-148
E-mail: info@tarcalkutato.hu
www.tarcalkutato.hu

Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzése 2023.06.08.

A megszokotthoz képest némi késéssel, de május utolsó napjaiban megindult a szőlő virágzása borvidékünkön. A talaj elégséges vízellátottsága és a hónap második felében beköszöntő meleg időjárás igen intenzív hajtásnövekedést eredményezett. A növekedésben megakadt hajtások legtöbbször súlyosabb atkakártételtől szenvedtek, ilyen esetekben szükség volt védekezésre az első növényvédelmi fordulók során. Szintén fejletlenebb hajtásokkal találkozhatunk a fűbagolylepke (*Noctua* spp.) hernyójának rügykártétele miatt, ahol a főrügyek károsodása miatt a mellékrügyek, alapi- és rejtett rügyek fakadtak ki. A kártevő a szakirodalom alapján 1936 áprilisában, Abaújszántón okozhatott az ideihez hasonló, nagymértékű kártételt. Amint idén is bebizonyosodott, az enyhe telek gyakoriságának növekedésével sajnos fel kell készülnünk korábban szinte ismeretlen kártevők megjelenésére, a meglévő fajok kártételének súlyosbodására.

Szőlőmunkák

Gyomszabályozás

Az ültetvényekben aktuálissá vált a gyomflóra szárazzása / kaszálása.

A soraljak gyomszabályozására használhatunk mechanikai soraljművelőt vagy kémiai megoldásokat.

A vegyszeres gyomirtási megoldásokat az előző hírlevélben részletesen tárgyaltuk.

Fontos, hogy a már kihajtott ültetvényben is alkalmazhatunk kémiai gyomszabályozást, természetesen megfelelő körülményekkel.

Glifozát hatóanyagú termékek esetén különösen figyelni kell arra, hogy a permetlé ne érje a szőlő zöld növényi részeit.

Piraflufen-etil-t tartalmazó készítménnyel lehetőségünk van a sarjhajtások eltávolítására (leperzselésére). A művelet sikeres végrehajtása után biztonságosabban elvégezhető a glifozát kezelés, flazaszulfuron, pendimetalin, flumioxazin hatóanyagokkal való kiegészítéssel is.

Hajtásválogatás és a hajtások beigazítása a huzalpárok közé

Ez a művelet igen fontos, hisz a törzs tisztításával eltávolítjuk azon hajtásokat, amelyek nem szükségesek számunkra, így energiát, tápanyagot és vizet takarítunk meg a szőlőnek, valamint szellősebbé tesszük az ültetvényt, ezzel gátolva a kórokozók és kártevők felszaporodását!

Az intenzív növekedési időszakban fontos továbbá a hajtások beigazítása a huzalpárok közé, hiszen ezzel nagymértékben megkönnyítjük a hatékony növényvédelmi munkák elvégzését.

Kórokozók

Lisztharmat

Az enyhe tél hatására sajnos számolnunk kell azzal, hogy a lisztharmatgomba kazmotéciumai sikeresen és nagy mennyiségben átvészelték a telet, így rendelkezésre fog állni a fertőzéshez szükséges inokulum (fertőző anyag) mennyiség. Ebből adódóan nagy figyelemmel kell kísérnünk az ültetvény fejlődését, hisz a szőlőnövény törzsének, karjának kéregrepedéseiben áttelelő szaporítóképletek biztosítják a kórokozó intenzív fertőzését. Különösen fontos ott odafigyelnünk, ahol zöldszüretet végeztek és elhagyták a növényvédelmi kezelések egy részét. A meleg időjárás beköszöntével elindul az aszkospórák szóródása, amely a lisztharmat intenzív terjedését eredményezi. Fontos, hogy fokozottan figyeljük a törzshöz közeli levelek fonáki részét, mivel az áttelelő szaporítóképletek szóródása ezeket a növényrészeket éri el először és innen indulhat meg az intenzív fertőzés.

Ebben az intenzív növekedési időszakban ajánlott mihamarabb a kezelések elvégzése! Javasolt az elemi kén használata. Szakmailag indokolt a gyors hajtásnövekedés megindulásával, felszívódó hatóanyag alkalmazása az elemi kén mellé. Többek között tebukonazol, tetrakonazol, penkonazol, fluxapiroxad, ciflufenamid stb... hatóanyagú készítményekkel, illetve ezek kombinációival kiváló hatékonysággal felléphetünk a korai lisztharmatfertőzés ellen.

Biogazdálkodók az elemi kén mellett használhatnak narancsolajat és kálium-hidrogén-karbonátot a kórokozó ellen.

Peronoszpóra

A csapadékos időjárás nagyban kedvez a kórokozónak!

Az első tüneteinek megjelenése nagyban függ az időjárási körülményektől (sok csapadék miatti hosszabb levélfelület nedvesség kedvez a gombának). Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a szőlő fejlődését és abban az esetben, amikor az időjárási körülmények indokolják, érdemes preventív (megelőző) jelleggel fellépni a fertőzés ellen.

A kezelésekhez javasolt ditianon, mandipropamid, zoxamid, metalaxil vagy ditianon, cymbal stb... hatóanyag-tartalmú készítmények használata.

A biogazdálkodóknak réztartalmú készítményeket javaslunk. Itt azonban számolni kell azzal, hogy a réz valamelyest lassítja a hajtásnövekedés intenzitását és virágzás előtt álló illetve virágzó ültetvényben nem javasoljuk.

Fás betegségek

Azokat a tőkét, amelyek tavasszal nem hajtottak ki, érdemes mihamarabb visszavágni, hogy meggyőződjünk róla, hogy élnek-e. Abban az esetben, ha nem él a növény, indokolt a tőke teljes eltávolítása (lehetőleg minél nagyobb gyökérrésszel), hisz lehetséges, hogy ESCA vagy Eutypa miatt pusztult el. A kivágott részeket meg kell semmisíteni. A pótláshoz használt oltványok beöntözésekor mindenképp javasolt trichoderma gombát tartalmazó készítmény használata, amely elpusztítja a fás betegségeket okozó káros gombák talajban élő szaporítóképleteit. Mindemellett segíti a tőkeeltávolítás után, a talajban maradt beteg gyökérrészek lebomlását.

Kártevők

Tarka szőlőmoly

Rajzása folyamatos. A fogott egyedek száma településenként, dűlőnként nagyban eltér. Általánosságban elmondható, hogy az első nemzedék elleni védekezést idén június elejére érdemes időzíteni. Figyeljük a rajzást és a rajzáscsúcsban avatkozunk be. Számos készítmény közül választhatunk. Alkalmazhatunk piretroid hatóanyagot. Itt figyelembe kell venni a méhveszélyességet! Virágzó kultúrában (az aljnövényzetben virágzó gyomok is annak minősülnek) csak méhkímélő technológiában alkalmazzuk.

Bacillus thuringiensis, Klorantraniliprol, Tau-fluvalinát hatóanyagú készítmények méhekre nem veszélyesek.

Biogazdálkodásra átállt ültetvényekben feromonos légtérletítést és Bacillus thuringiensis hatóanyagtartalmú készítményeket használhatunk a kártevő ellen!

Atka

A területbejárások során, több helyen is tapasztalható a szőlő nemezes gubacsatka kártétele. Azt azonban fontos megjegyezni, hogy ez az egyes ültetvényekben nagymértékben eltérő lehet, de a kártételi küszöbértéket ritkán haladja meg.

Abban az esetben, ha takácsatka jelent meg a területen, akkor érdemes mihamarabb beavatkozni! Kisebb mértékű észlelés esetén és biogazdálkodásra átállt ültetvényben a magasabb kéndózis használata indokolt. Komolyabb probléma esetén speciális akaricid használata szükséges.

Vad

Leginkább az erdőközeli ültetvényekben kell számítanunk a kártételre.

A kártétel megelőzésére kiváló hatékonysággal alkalmazható állati zsiradék (birkafaggyú) tartalmú készítmény. Könnyen kezelhető és kipermetezhető formulációja révén, nagy hatékonysággal védi az ültetvényt.

Biogazdálkodásra átállt ültetvényekben repellens (riasztó) szagú anyagokkal védekezhetünk!

Tápanyagutánpótlás

A vegetáció lassú indulása és a hűvös időjárás miatt indokolt lehet komplex tápanyagtartalmú lombtrágyák használata, melyek könnyen felvehető formában tartalmazzák a növény számára szükséges elemeket.

Vontatottan induló ültetvényekben nitrogéntúlsúlyos anyagokat is használhatunk (természetesen a hatályos nitrát-direktíva betartásával)! Virágzó ültetvényben nem javasolt a használata.

Ott, ahol szükségesnek találjuk (a szőlő hiánytüneteket mutat és meghatároztuk annak mivoltát) speciális tápelemtartalmú anyagok használata indokolt!

A szőlő stresszhelyzeteken való átsegítésének és ellenállóképességének fokozására ajánlott algtartalmú készítmények alkalmazása.

Virágzás előtt álló ültetvényekben bór tartalmú készítmények használata javasolt a kötődés elősegítése érdekében.

Fontos szabály, hogy a növényvédelmi kezeléseket (legyen az konvencionális vagy biogazdálkodás) lehetőleg a késői órákban végezzük, a magas UV sugárzás káros hatásainak (perzselés) kivédése miatt!

A hajtások, így a zöldtömeg növekedésével, emeljük a területegységre kijuttatott lémenyiséget a megfelelő fedés elérése érdekében!

Péter Ákos

Növényvédelmi szakmérnök, kertészmérnök, szőlész-borász